

El cuello de la jirafa

Físgoas de baleiro. (A elegancia da mirada)

Roi Vidal Ponte

Hai cousas que existen e non se ven. Como o tempo. Como a impermanencia do presente. Ou como todo o que se agocha entre as fendas que unen e separan. Matarile é unha desas cousas. Raras. Polémicas. Únicas. Imprescindibles.

Matarile non se ve, experiméntase. Matarile non fai teatro, enxálzao.

Ou un recital de puntos de vista, actitudes expectantes, miradas miradas. Podemos saber o que miramos, pero como adiviñar como miran as miradas? O xogo das cadeiras e das mesas, de buscar o mellor lugar desde o que contemplar o que pasa. O intercambio de roles dunha conferencia, dun baile, dunha confesión. Porque a finalidade da poesía é facer visible o invisible.

Matarile fai poesía escénica. O estilo, as ferramentas e a intención artística do teatro posdramático teñen en Matarile o seu máximo expoñente no teatro feito en Galicia. Como os Beck & Malina do teatro galego do século XXI, Vallés & Patiño son tan parodiáveis coma grandiosos, tan molestos coma pioneiros.

En *El cuello de la jirafa* xogan a carta da innovación espacial. Como unha estrutura que se ve e non se ve, a (grotowskiana?) disposición do público arredor dunha fileira de mesas en forma de U introduceo no espectáculo como elemento escenográfico, como coro mudo, como voyeur espiado. O lugar da representación (unha antiga capela hoxe convertida en sala multiusos dunha institución universitaria), á vez seminario académico e conclave sectario, arroupa todo o que o espectáculo di: as diferentes formas de aprehender o inaprensible, de coñecer os misterios humanos e divinos, desde a ciencia ou desde o espírito. Aquí destaca a presenza de Enrique Gavilán, verdadeiro profesor universitario que ofrece os seus coñecementos filosóficos. Non fai nada distinto ao que fai cando exerce a súa profesión, pero a nosa mirada, instalada nese contexto propicio para a recepción da beleza, obsérvalo desde un punto de vista estético capaz de converter unha conferencia nun ritual iniciático.

Toda esta abstracción exponse desde a concreción máis absoluta. Hai un certo fetichismo na mostración do equilibrio entre o carácter matérico e simbólico dos obxectos. E o mesmo sucede cos corpos. Os corpos de movementos fermosos de Mónica García e María Roja, os corpos de comportamentos grotescos de Oscar Codesido e Ana Vallés, as actitudes corporais relaxadas de Enrique Gavilán e Baltasar Patiño. Esta ‘concreción simbólica’ acada o seu punto álxido no que é un dos momentos memorables da representación: as diversas escenas simultáneas que, como vendedores de agasallos artísticos gratuitos, cada actuante ofrece a un reducido grupo de observantes, nun exemplo pequeno e asombroso de microteatro hiperpróximo.

Matarile ofrece (ese é o verbo máis acaido para os seus espectáculos) un teatro das persoas que é a vez intelectual e sensitivo. Mais nesta ocasión a temática xeral chega con máis fluidez, sen que a compañía deixe de ter esa marca que lle é tan propia: a elegancia. Vallés (kantorianiana?) corrixe a Artaud: o teatro non é un corpo ante miradas, senón entre miradas.

O segredo dessa marca é un misterio escondido sempre entre e nunca detrás. A elegancia coa que nos fan sentir esa maxia, transforma o teatro, como quería Artaud, nunha experiencia reveladora.